

Úlohy SPPK v oblasti poľnohospodárstva a potravinárstva za 25 rokov činnosti

Ján Baršváry

riaditeľ odboru poľnohospodárstva a služieb

- **SPPK – zriadená zákonom č. 30/1992 Z. z.**
- **Neštátna, verejnoprávna a samosprávna** inštitúcia, poslaním je uplatňovanie oprávnených spoločných záujmov svojich členov pri tvorbe hospodárskej a sociálnej politiky, účasť na jej uskutočňovaní a podpora a ochrana podnikania svojich členov v záujme rozvoja a zveľad'ovanie poľnohospodárstva a potravinárstva v Slovenskej republike
- členovia SPPK obhospodarujú **65% ornej pôdy** na Slovensku a chovajú viac ako **50% všetkých hospodárskych zvierat**
- **SPPK je najväčšou poľnohospodárskou samosprávnou organizáciou na Slovensku**

- Začiatok 90-tych rokov – prioritou štátu boli malé rodinné farmy – diskriminácia ostatných foriem hospodárenia
- Koniec 90-tych rokov - neúspech reformy zameranej na liberalizáciu cien, reštriktívnu finančnú politiku a samoregulačné pôsobenie trhu
- Degradácia roľníckeho stavu - ak potraviny nevyrobíme – tak ich dovezieme
- Po vstupe do EÚ - nerovnaké podnikateľské prostredie, masívny dovoz potravín pochybnej kvality zahraničnými obchodnými reťazcami, ďalší útlm domácej výroby

■ Valné zhromaždenie členov SPPK:

- schvaľuje stanovy, volebný i rokovací poriadok a ich zmeny
- volí predsedu a podpredsedov komory, členov predstavenstva a dozornej rady
- určuje hlavné smery činnosti, ako aj výšku a lehotu splatnosti členských príspevkov - schvaľuje rozpočet a ročnú účtovnú závierku SPPK

■ Predseda SPPK, Milan Semančík:

- stojí na čele komory a predstavenstva
- dozerá na činnosť úradu SPPK
- vykonáva ďalšie činnosti podľa stanov, uznesenia valného zhromaždenia alebo predstavenstva

■ Podpredsedovia

- pre poľnohospodárstvo - Alexander Pastorek
- pre potravinárstvo - Dušan Janíček

■ Predstavenstvo (16 členov):

- výkonný orgán, ktorý riadi činnosť komory medzi zasadaniami valného zhromaždenia
- vyrovnané zastúpenie krajov a sektorov
- pravidelné zasadnutia
- stanovenie zodpovednosti podľa oblasti záujmu

■ Dozorná rada:

- najvyšší kontrolný orgán, kontroluje celú činnosť komory

■ Úrad SPPK – ústredný riaditeľ, Jozef Artim

➤ Úrad SPPK:

- Odbor poľnohospodárstva a služieb – Ján Baršváry
- Odbor potravinárstva a obchodu – Tatiana Belová
- Odbor legislatívy – Eva Gernátová
- Tlačové oddelenie – Jana Holéciová

■ Sídlo úradu Záhradnícka 21, Bratislava

■ Regionálne komory (38 RPPK + 5 regionálnych komôr so štatútom – iný ako územný princíp)

- **legislatíva a právo, vrátane pripomienkového konania,**
- **organizovanie konferencií a školení zameraných na poľnohospodárstvo a potravinárstvo,**
- **zistovanie zastúpenia slovenských potravín v obchodných reťazcoch,**
- **odborné vzdelávanie - stredné odborné školstvo,**
 - prerokovanie školských a štátnych vzdelávacích programov,
 - certifikácia zamestnávateľov a inštruktorov v rámci DSV,
 - vecná zodpovednosť za poľnohospodárske, potravinárske, lesnícke a veterinárne odbory (spolupráca s SLK a SKVL)

- **vzdelávanie členov a poradenstvo**
- **poskytovanie trhových informácií a služieb**
- **monitorovanie celoslovenskej situácie v spolupráci s RPPK**
 - **jarné, letné a jesenné monitoringy**
 - **monitorovanie škôd spôsobených poľovnou zverou**
 - **monitorovanie škôd spôsobených jarnými mrazmi a suchom**
- **propagácia poľnohospodárstva a potravinárstva**
- **účasť na medzinárodných výstavách a regionálnych podujatiach – Danubius Gastro a Agrokomplex, dni poľa, festivaly**
- **organizovanie súťaže „Hovorme o jedle“ – vzdelávacia aktivita zameraná na žiakov základných škôl**

- **aktivity v rámci Vyšehradskej štvorky**
- **člen Česko – Slovenského konzorcia – presadzovanie požiadaviek českých a slovenských poľnohospodárov v EÚ**
- **členstvo v Európskom hospodárskom a sociálnom výbore**
- **stály zástupca v Bruseli (v súčasnosti spoločný pre SPPK a Agrárnu komoru ČR pri COPA)**
- **členstvo v Asociácii zamestnávateľských zväzov a združení SR**
- **spolupráca s výskumnými organizáciami a univerzitami**
- **komunikácia s ústrednými (ministerstvá) a ďalšími orgánmi štátnej správy a samosprávy (ZMOS)**
- **tlačové besedy a tlačové vyhlásenia**

- **Čo priniesla pre Slovensko?**
 - väčšiu stabilitu pre poľnohospodárov
 - istotu určitej úrovne príjmov

- **Nevyužitie potenciálu SPP**
 - pasívna transformácia zdrojov EÚ
 - nízke spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu
 - neimplementovanie niektorých potrebných opatrení

- **Takmer neexistujúca štátna pomoc**

- **Strata konkurencieschopnosti a sebestačnosti**

■ SPP po roku 2020

- Bratislavská deklarácia
- EHSV
- Konzorcium s českými organizáciami

■ Systém podpory poľnohospodárstva a potravinárstva

- Priame platby a GSAA
- ANC oblasti
- Štátny rozpočet pre rok 2018
- Zriadenie rizikového fondu

■ Zlepšenie konkurencieschopnosti potravinárskych podnikov

- Odstránenie nekalých obchodných praktík
- Zvýšenie podielu potravín vyrobených na Slovensku
- Práca so spotrebiteľom

- formulácia požiadaviek SPPK a komunikácia s partnerskými organizáciami V4 od januára 2017
- **Bratislavská deklarácia marec 2017**
- komunikácia s organizáciou COPA
- presadzovanie požiadaviek na pôde EHSV
- **SPPK ako súčasť Konzorcia s ČR**
- propagácia stanovísk na národnej úrovni a v zahraničí
- aktuálne informácie zverejňované na internetovom sídle SPPK
- organizovanie tlačových konferencií a zverejňovanie tlačových správ
- **organizácia konferencie k SPP po roku 2020**

1. SPP má byť spoločnou politikou s rovnakými podmienkami pre poľnohospodárov vo všetkých členských štátoch EÚ, nedeformujúcou spoločný trh:

- a)** požiadavka na rovnakú úroveň výšky priamych platieb pre všetky členské štáty EÚ
- b)** obmedzenie výšky podpôr financovaných výhradne zo zdrojov štátneho rozpočtu ako aj stanovenie limitu na spolufinancovanie programov rozvoja vidieka zameraných na poľnohospodárstvo zo štátneho rozpočtu,
- c)** podpora pre oblasti s prirodzenými obmedzeniami je nevyhnutná a musí byť dostatočne financovaná bez toho, aby sa na tieto platby uplatňovalo stropovanie, Navrhujeme, aby záležitosti degresivity boli v kompetencii jednotlivých členských štátov EÚ.
- d)** zavedenie stropovania a/alebo degresivity zníženia priamych platieb by malo byť pod kontrolou právomocí členských štátov,
- e)** Environmentálne opatrenia by mali viac podporovať presné poľnohospodárstvo,

- 2. Podpora rozvoja produkcie aj v znevýhodnených oblastiach môže prispieť k zachovaniu osídlenia na vidieku a k ochrane životného prostredia a zachovaniu biodiverzity,**
- 3. Požadujeme prijať na úrovni EÚ nové pravidlá zabezpečujúce udržateľný sektor poľnohospodárstva, spravodlivé ceny poľnohospodárskych výrobkov, včasné platby a pravidlá proti nekalým praktikám obchodných reťazcov.**
- 4. Požadujeme prijať legislatívu na úrovni EÚ zabezpečujúcu rovnakú kvalitu rovnakých značiek potravín vo všetkých členských štátoch EÚ a uplatňovanie rovnakých potravinových noriem na všetky potraviny pochádzajúce z tretích krajín.**
- 5. Platby za ozeleňovanie musia byť zjednodušené, nakoľko „ozeleňovanie“ SPP dnes spôsobuje extenzifikáciu poľnohospodárstva a znižovanie konkurencieschopnosti voči tretím krajinám.**
- 6. Požadujeme prehľadnenie a radikálne zjednodušenie systému poskytovania podpôr a zároveň aj zníženie administratívnej záťaže najmä zníženie administratívnej záťaže žiadateľov / prijímateľov.**

- 7. Zavedenie účinných a systematických opatrení na riadenie nerovnováh a rizík na trhoch s poľnohospodárskymi komoditami a kompenzáciu kolísania cien**
- 8. Intenzívnejšie uplatňovanie opatrení na efektívne využívanie obmedzených finančných zdrojov SPP, ako sú opatrenia na riadenie rizík, ako je podpora poistenia a poistenie rizík nepoistiteľných súkromnými poisťovňami (napríklad sucho) v spolupráci s národnými programami, ktoré sú zamerané na zmiernenie dopadov dôsledkov klimatických zmien.**
- 9. Je nevyhnutné podporovať družstvá / odbytové organizácie výrobcov v raste aj združovaní.**
- 10. Musia byť vyvinuté finančné a organizačné mechanizmy, ktoré by podporili mladých farmárov vytvoriť alebo rozvinúť svoje vlastné podniky, ako aj opatrenia pre nových účastníkov poľnohospodárskeho sektora, ktorí viac nespádajú do definície „mladého farmára“.**
- 11. Vytvorenie nové odbytové kanály v tretích krajinách pre poľnohospodársku produkciu EÚ. Potrebujeme regionálnu rovnováhu prerozdelenia finančných prostriedkov EÚ venovaných na propagáciu.**

Konzorcium

SPPK súčasť Konzorcia mimovládnych organizácií Českej republiky.

Hlavné priority členov konzorcia:

1. Odmietnutie povinného zastropovania platieb a degresivity platieb

Degresivita platieb, či už priamych, platieb na ANC oblasti, ale aj iných je znevýhodnením poľnohospodárov.

Zastropovanie platieb je systémom, ktorý trestá veľkých poľnohospodárov bez ohľadu na ich zameranie, produkciu, či zamestnanosť, uplatnením by došlo ku zníženiu konkurencieschopnosti a k znevýhodneniu veľkých fariem a podnikov.

2. Rovnaké podmienky v národných, ako aj regionálnych podporách

Dôležitý aj spôsob financovania. Potrebne zabrániť rôznemu financovaniu poľnohospodárov, aby sa vytvárali nerovnaké podmienky. SPP nemôže byť bojom o rozpočty členských krajín a zvyšovanie konkurencie medzi členmi EÚ, ale naopak, EÚ ako celok by mala konkurovať tretím krajinám.

V žiadnom prípade by nemali štáty zo svojich rozpočtov dotovať priame platby. Nová politika po roku 2020 by konečne mala priniesť rovnosť.

3. Vytvoriť spoločné európske pravidlá pre obchodné reťazce

Poľnohospodári sú dlhodobo najslabším článkom v potravinovej vertikále. Nákupné ceny dlhodobo nekorešponujú s cenami tovarov dostupných v obchodných sieťach, keď aj drahší tovar (za vyššiu nákupnú cenu) je ponúkaný na pultoch lacnejšie (dôvodom sú najmä rôzne marže na výroby). Takýmto spôsobom obchodné reťazce rozhodujú nielen o tom, ktoré potraviny sa budú predávať v sieťach, ale majú vplyv aj na správanie spotrebiteľov, keď veľká časť kupujúcich sa orientuje najmä a cenu tovarov. Zároveň sa prostredníctvom obchodných reťazcov predáva asi 80 % potravín. Je potrebné, aby boli vzťahy v reťazci vyvážené a postavenie jednotlivých článkov rovnocenné.

4. Zvýšenie podpory na citlivé komodity v rastlinnej a živočíšnej výrobe.

Požiadavka na zmenu podielu podpory z celkovej národnej obálky. Súčasných 15 % (ako je tomu v súčasnosti) na citlivé komodity zvýšiť až 30 %. Špecializovaná rastlinná výroba a živočíšna výroba majú priamy vplyv na zamestnanosť, ako aj životné prostredie. Potrebne zabrániť vysídľovaniu vidieka a pôdy.

EHSV

Európsky hospodársky a sociálny výbor

SPPK má od roku 2010 aktívne členstvo v EHSV.

2010 – 2015 bolo zameranie na potravinárstvo a obchod,
2015 – 2020 je zameranie najmä na poľnohospodárstvo a súvisiace sektory.

EHSV pripravilo a na plenárnom zasadnutí schválilo stanovisko k SPP „Možná transformácia spoločnej poľnohospodárskej politiky“.

Zo záverov stanoviska:

- I. primeraný rozpočet SPP**
- I. zachovanie modelu SPP založeného na dvoch pilieroch.**
- II. znížiť byrokratickú záťaž, zjednodušiť poskytovanie platieb,**
- III. zvýšiť toleranciu pri krížovom plnení,**
- IV. rovnaké postavenie pri obchodných dohodách.**

Rada poľnohospodárskych a potravinárskych samospráv

- Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
- Agrárna komora Slovenska
- Potravinárska komora Slovenska
- Zväz poľnohospodárskych družstiev a obchodných spoločností SR
- Združenie vlastníkov pôdy a agropodnikateľov SR

Riešenie problematiky štátnej pomoci

Ďakujem za pozornosť

Ján Baršváry

riaditeľ odboru poľnohospodárstva a služieb

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora

Záhradnícka 21, 811 07 Bratislava

barsvary@sppk.sk

www.sppk.sk